

ST·OLAV

K A T O L S K T I D S S K R I F T

• FOR RELIGION OG KULTUR •

69. ÅRGANG

7. SEPTEMBER 1957

A V I N N H O L D E T :
UNGDOMMEN UNDER DEBATT - BARNET, DETS KROPP
OG SJEL - BLIKK PÅ TIDEN - TO VERDENSBERØMTE
ROMERSKE KLOSTRE - MONSIGNORE RONALD KNOX
OG KARDINAL MERKATI IN MEMORIAM - GRUNNSTENS-
NEDLEGGELSE I HAMMERFEST - NYTT FRA UTLANDET

NR
17

NESTE NUMMER KOMMER 21. SEPTEMBER 1957.

Det fornemme
porselen
i flortynn
utførelse

FORM 2000

fra

Merket som garanterer
kvaliteten.

Bli samlekunde!

Walligani

STORTINGSGT. 22
NEDRE SLOTTSGT. 25

FYRINGSOLJE

brukes av

St. Olavs kirke	} Oslo
Bispegården	
St. Josephs Institutt	
Vor Frue Hosp. Nerveavd.	
St. Dominikus kirke	} Bergen
St. Elisabethsøstrenes Pleiehjem	
Sta. Katarinahjemmet	
St. Pauls Kirke	
Vår Frue Kirke	
St. Franciskussøstre- nes Moderhus	
Øyenklinikken	
Marias Minde	
St. Josephs Hosp., Drammen	
St. Torfinns Klinik, Hamar	
St. Elisabeth Inst., Hamarfest	
St. Theresia kirke, Hønefoss	
St. Franciskus Hosp., Hønefoss	

Ved bestilling av olje:
Oslo 683466 - Service: 565690

Abonner på St. Olav nå!

Kr. 5.00 ut året — Utlandet kr. 7.00

LØSSALG:

Cammermeyers Boghandel A/S, Karl
Johansgt. 41/43, Concentra, Akersgt.
61, Narvesens Kioskkompani A/S, Stor-
tingsgt. 2, og i eksp., Akersv. 5, Oslo.

INNBETALINGSKORT

er sendt til alle som
skylder kontingent.
Vennligst betal snarest!
St. Olavs eksp.

Gir saklig opplysning om den ka-
tolske kirkes tro og moral. Der-
som De ønsker katolsk kristen-
doms svar på Deres personlige
spørsmål, står Katolsk Informa-
sjon til tjeneste med sitt brev-
kurs. Kurset består av 10 brev
som sendes Dem med 14 dagers
mellomrum. Eventuell korrespon-
dansen vil bli behandlet fortrolig
og besvart av kursets geistlige
ledere. - Skriftlig henvendelse til:

KATOLSK INFORMASJON
Akersveien 5 Oslo

LITURGISK KALENDER

SØNDAG 8. SEPTEMBER (13. s. etter
Pinse): Marias fødsel. Ep. Ordspr. 8,
22—35. Ev. Matt. 1, 1—16. Mandag:
Ferialdag. Tirsdag: Nicolas fra Tolentin,
bekj. Onsdag: Ferialdag. Torsdag: Ma-
rias navnefest. Fredag: Ferialdag. Lør-
dag: Korsets opphøyelse.
SØNDAG 15. SEPTEMBER (14. s. etter
Pinse): Marias syv smerter. Ep. Judit 19,
25—27. Ev. Joh. 19, 25—27. Mandag:
Kornelius, pave, Kyprian, bisk., mar-
tyrer. Tirsdag: Frans av Assisis såre-
merker. Onsdag (Imbredag): Josef fra
Cupertino, bekj. Torsdag: Januarius, bisk.
og medmartyrer. Fredag (Imbredag):
Eustachius og hans medmartyrer. Lørdag
(Imbredag): Matteus, apost. og evang.
SØNDAG 22. SEPTEMBER (15. s. etter
Pinse): Ep. Gal. 5, 25—26; 6, 1—10.
Ev. Luk. 7, 11—16.

GUDS TJENESTER PÅ SØN- OG HELLDAGER
I KATOLSKE KIRKER OG KAPELLER I NORGE

OSLO KATOLSKE BISPEDØMME:	Stille- messe	Høy- messe
OSLO: St. Olavs kirke,	7.00	11.00
Akersveien 1. Biskopen og prestegården 425287. Sogneprestkontoret 414161	8.30	9.45 m. eng. pr.
St. Hallvarvs kirke, Fransiskanerne, Urtegt. 29, tlf. 680868	8.00	10.30
St. Dominikus kirke, Dominikanerne, Neuberggt. 15, tlf. 442324	8.15	11.00
Vår Frue Villas kapell, Montebello, Ullernchausséen 52, tlf. 558121	—	8.30
Grefsen kapell, Gladsvei 23, tlf. 380287	—	9.30
Lunden kapell, Trondheimsv. 309, tlf. 37 78 68	—	9.00
ARENDAL: St. Franciskus kirke, Tyholmen, tlf. 2209.	8.00	10.45
BERGEN: St. Pauls kirke, Christiesgt. 16, tlf. 15410.	8.00	10.30
Vår Frue kirke, Helleveien.	—	10.30
DRAMMEN: St. Laurentius kirke, Cappelsngt. 1, tlf. 832019	8.30	10.30
FREDRIKSTAD: St. Birgitta kirke, Kongensgt. 9, tlf. 1438	8.30	10.45
HALDEN: St. Peters kirke, Kristian V.s pl. 1, tlf. 1168	8.00	10.45
HAMAR: St. Torfinns kirke, Torvgaten 113, tlf. 23751	8.00	11.00
HAUGESUND: St. Josefs kirke, Haraldsgt. 21, tlf. 3195	8.30	11.00
HØNEFOSS: St. Theresia kirke, Vesterngt. 7, tlf. 266	8.00	10.30
KRISTIANSAND S.: St. Ansgars kirke, Kirkegaten 3, tlf. 4225	8.00	10.30
LILLEHAMMER: Mariakapellet, Weidemannsgt. 3, tlf. 51650	—	10.00
LILLESTRØM: St. Magnuss kapell, Halvdansgt. 5, tlf. 712378	8.30	11.15
MOSS: St. Mikaelss kapell, Ryggeveien 24	—	11.00
PORSGRUNN: Vår Frue kirke, Sverresgt. 26, tlf. 50793	7.45	10.30
STABEKK: Jesu Hjerter kapell, Nyveien 17, tlf. 537735	8.40	10.40
STAVANGER: St. Svithun kirke, Dronningensgt. 8, tlf. 25534	8.00	10.30
SYLLING: St. Hallvarvs kapell, tlf. 849028 (Drammen)	—	—
TØNSBERG: St. Olavs kapell, Sandefjordgt. 1, tlf. 12238	8.00	10.45
TRONDHEIM APOSTOLISKE VIKARIAT:		
TRONDHEIM: St. Olavs kirke,	8.30	11.00
Prinsensgt. 2a2. Biskopen og prestegrd. tlf. 21214	19.00	—
St. Elisabeth Hospitals kapell, Ila, tlf. 20220	6.30	9.15
KRISTIANSUND N.: St. Eysteins kapell, Flintegaten 5, tlf. 2779	8.30	10.30
MOLDE: St. Sunniva kapell, Parkveien 23, tlf. 1100	8.30	10.30
DET APOSTOLISKE VIKARIAT FOR NORD-NORGE:		
TROMSØ: Vår Frue kirke, Storgaten 94. Biskopen og prestegrd. tlf. 3604	8.15	10.30
St. Elisabeth hospital, Mellomveien 15, tlf. 63	6.20	—
BODØ: St. Eysteins kirke, Hernesveien 22, tlf. 21783	8.15	10.30
HAMMERFEST: St. Mikaelss kirke, Strandgt., tlf. 1392	—	10.30
HARSTAD: St. Sunniva kirke, Skolegt. 4, tlf. 1205	19.00	8.00

ST. OLAV

KATOLSK TIDSSKRIFT FOR RELIGION OG KULTUR

Redaktør: dr. theol. Ivar Hansteen Knudsen

Redaksjon, ekspedisjon og forlag: Akersveien 5, Oslo

Kontortid: 9—16. Mandag og lørdag 9—13. - Tlf. 42 37 43

Boligtelefoner: Redaktøren 42 37 43. - Red.sekr. Kirsten Rydberg 60 86 37

Abonnement (direkte ell. gjennom postkontorene): Kr. 18 pr. år - Kr. 9 pr. ½ år. Utlandet kr. 22.

Annonser: 8 dager før utg.-dagen (se nederst på omslagssiden). 24 nummer årlig. - Postgiro 159 86.

Ungdommen under debatt

LEMMY — ET «MODERNE» IDEAL

Av pater Hallvard Rieber-Mohn, O.P.

Kjenner De Lemmy? Hans fulle navn er Lemmy Caution — en fonetisk spøk over de politiets ord som i USA ledsager en formell arrestasjon: «Jeg varslar Dem (*Let me caution you*) om at alt hva De sier fra nu av etc...» Han er den tough'este detektiv i Edgar J. Hoover's statspoliti FBI (*Federal Bureau of Investigation*), og er blitt til i den amerikanske suksessforfatteren Peter Cheyney's fantasi-rike hjerne. I tillegg till million-opplag på en rekke sprog av bøkene om hans meritter i forbrytneres og spionenes underverden, kommer hans lett parodierte legemliggjørelse i fransk film gjennom den naturaliserte amerikanske filmstjernen Eddie Constantine. I Paris, som i Stockholm og København, går der en meget kort og direkte vei fra disse filmene til ungdomsopptøyene og «lærjakke»-forbrytelsene. Lemmy er inkarnasjonen av et på samme tid brutalt og romantisk virkelighetsfjernt ideal som for tiden gir pedagoger og myndigheter hodepine og mareritt i hele den vestlige verden.

Bøkene om Lemmy er skrevet i jeg-stil, en hardkøkt — og ofte fornøylig — amerikansk slang. De og filmatiseringen fører leseren ubesværet og underholdende gjennom internasjonale nattklubber, luksusleiligheter og spillebuler i temmelig heseblesende tempo. Lemmy må da også stadig — med forbløffende korte mellomrum — stive seg opp på «to eller tre eller fire fingrer whisky». Og overrasker oss ved dagens slutt — etter en konsummasjon på anslagsvis 1—1½ flaske bar «Scotch» — ved å være glimrende opplagt til slagsmål som både skriftlig og visuelt gir oss alle de knep som selv fribrytningen — for ikke å tale om boksingens allerede unoble «*art of self-defence*» — mener å måtte forby. Her er spark og slag mot underlivet, velberegnete støt mot hjertekulen («Colonna så plutselig dum ut og pustet i små, hivende gisp, med kulerunde redde øyne»), slag med håndkanten mot strupen eller over nakken og lignende ufysiske overgrep, som i kinolokalene hilses med henrykte og innforståtte grynt fra det ungdommelige publikum, der det med ekstasisk oppmerksomhet og gummityggende kjeve sul-

tent tar inn hver detalj, krøllet opp i stolene under utfoldelsen av den særlige animalske måkelighet som er amerikanernes mest iøynefallende bidrag til teen-agerens livsstil.

Mellem slagene er der så det pittoreske kapittel Lemmy og kvinnene — farlige damer med perlemorinnlagte små smykke-revolvere og *marijuana*-sigaretter i håndvesken og en total mangel på skrupler — lokkefugler og gangsterkjæresten av prøvet fabrikkat, hvis attributter Lemmy beskriver med en egen barokk poesi og hvis meritter forøvrig bekrefter den underlig skjeve nærsynthet i amerikansk moralsensur: puritansk snerpethet paradoksalt oppblandet med nær sagt ubegrenset toleranse overfor fremstillinger av brutalitet og vold.

Moralen er idetheletatt enkel — og «uklanderlig». Politiet vinner tilsist. Men med hvilke midler! *Crime doesn't pay*, men bevares hvor det åpenbart betaler seg å skrive utstudert grundig og detaljert om forbrytelser som ikke betaler seg: Lemmy Caution har trolig flere beundrere og efterlignere verden over enn Albert Schweitzer og Abbé Pierre. Som all dagdrøm er han ufarlig og leilighetsvis underholdende for det modne og normalt livsdyktige menneske. Men for de andre, og ganske særlig: for den stadig mer forsinkede skare av ungdommelige livets desertører, som med Peer Gynt finner at «det er så hårdt å se skjebnen under øyne» — for en livsfarlig virkelighetsflukt!

Dagdrøm kan jo være så meget, fra det udødelige Askepott-motivs talløse variasjoner i tusen romanjournaler, til sjeiker og sydhavsidyller og romskip. Prinsipielt trekker den ulike grader av livsudyktighet i sitt spor, men er jo i de fleste solid funderte og gjennomkjempede hverdagsliv en nokså harmløs og flyktig fantasirus. Men større farer lurert utvilsomt i Lemmy-litteraturens eiendommelig hardkokte romantikk — disse beretninger som fikst og behendig sannsynliggjør Fantomets barnaktige *Super-man*-drøm ved en abstraksjon fra vesentlige virkelighetsfaktorer. Alvorsmannen vil nok konstatere det farlige ved nettopp det *fiktive* i denne *fiction*: Ingen hotellvert bringer Herr L. Caution noen regning for knust inventar. Ingen lege konstaterer fremskreden lever-cirrhose på grunn av langvarig alkoholmisbruk, eller sier slike ting som: «Deres slag drepte Mr. Carradine. Han efterlater seg hustru og to barn.» Ingen advokat forelegger Lemmy noen sak for brutt ekteskapsløfte (ennsi krav på farskapsbidrag!). Ingen kongressmann protesterer mot hans bruk av gangstermetoder i et prinsipielt demokratisk politis tjeneste, ingen overordnet griner over hans representasjonsutgifter. For en deilig uansvarlig verden, smiler spissborgeren, ironisk vantros, og lar seg underholde. Mens hans sønn imponeres av bil-, whisky- og revolvermerkens ufeilbarlige realisme: *Dette er livet!*

Å knuse en tung vase i hodet på et menneske er her — likesom i filmfarsene — en mellemtung spøk og sport, — ikke noe som kan gi offeret kraniebrudd og varig invaliditet, med fortvilelse og elendighet for dem som avhenger av ham. Alt er «virkelig» i denne handlingen uten akkurat den ene avgjørende virkelighetsfaktor: konsekvensene. Hvilket jo er en eldgammel litterær konvensjon som blant annet, de lange vinterkvelder, gleder og morer noen av de fredeligste og lovlydigste mennesker jeg kjen-

ner. Er det ikke en overflødig kamp mot vindmøller å gå alvorsfylt i felten mot en røvelitteratur som under en eller annen form alltid har eksistert, og som imøtekommer et igrunnen harmløst spenningsbehov?

To faktorer gjør at problemet dessverre ikke fortoner seg fullt så beroligende og idyllisk. Den første er den åpenbare svikt i samtidens usikre og eksperimenterende pedagogikk når det gjelder å utvikle de unges *virkelighetssans*, skjerpere deres blikk for grensen mellom drøm og realitet, mellom krav og offer, mellom likegyldighet og ansvar. Den annen er det faktum at Robin Hood (eller for den saks skyld: mesterdetektiven Knut Gribb!) og Lemmy Caution ikke helt lar seg henføre til den samme litterære familie. Forbryterlitteraturen er i en meget urovekende grad blitt *anskueliggjørende* og *suggererende* eftersom Gestapo-erfaringene fra siste verdenskrigs kriminalitet er gått underholdningsindustrien i vold. I samspillet mellom disse to samfunnsoppløsende faktorer ligger den umiddelbare forklaring på de stadig mer internasjonale erfaringer om voksende antall voldsforbrytelser fra de unges og mindreåriges side.

Det er ikke bare på den københavnske Raadhuspladsen — ti skritt fra Scala Bio som uke etter uke viser Lemmy «i storform» — at «Lærjakker» og politi tørner sammen i blodige oppgjør. Stockholms-«kravallerna» på Nybroplan er nesten allerede for en tradisjon å regne, og heller ikke Oslo er gått fri. Visse individuelle forbrytelser kan trygt sees i samme perspektiv: To unggutter har igjen nylig slått en drosjesjåfør i Oslo sanseløs for å skaffe seg penger. Det ser så lett og sorgløst ut på film, dette å slå bevisstheten ut av et menneske — han ruller med øynene og får oss til å le med sitt skjeve smil og sine sviktende ben. Men virkeligheten heter slag på slag og strupetak og blod. Offeret må på operasjonsbordet, og avisen kan fortelle at den aldrende mann nettopp var kommet seg, omsider, etter et *tidligere* overfall: Hva er det for et samfunn vi får? Først da de konfronteres med sitt forbundne og medtatte offer begriper de visst noe av det de har gjort — og gråter. Har det faktisk vært en uoverkommelig pedagogisk oppgave å inngi disse ungguttene en elementær sans og fantasi for menneskeverdet, forpliktelsene, det hederlige strevet i dette familiefor-

Lemmys beundrere i aksjon.

sørger-livet som de uten å blunke truer med utslettelse for å skaffe penger til en «glad aften»?

En dansk spesialist på ungdomskriminaliteten, politiadvokat *Aage Lotinga*, har nylig satt en debatt igang ved — etter de siste opptøyene i København — å ta bladet fra munnen gjennom en kronikk i dagbladet «Politiken» (7. august). Han er «gammeldags» nok til å angripe ungdommen hårdt og direkte, og legge ansvaret nesten restløst på den:

«Vi er etterhaanden ved at komme ind paa et ravgalt og farligt spor med hensyn til problemet «farlig ungdom». Det gaar simpelthen ikke længere. Der maa være grænser for den overhaandtagende undskylden og bortforklaren af børns og unges asociale og kriminelle handlinger. Det kan ikke nytte ustandseligt og udelukkende at køre frem med *milieuforklaringerne* om fattige kaar, om trang til tryghed, om savn af tilstrækkelig kærlighed, om overbefolkede, elendige baggaardslejligheder o.s.v. Lad mig straks tilføje, at ligesaa lidt nytter det fra modsat hold at gøre «Velfærdsstaten» ansvarlig for ondet. Den har *sine* vildskud, navnlig ved at give baade gamle og unge smag paa ustandseligt stigende krav til samfundet («Løn» til studenter f. eks.) og den undergraver megen individuel ansvarsfølelse — men dens skyld i ungdomskriminaliteten er yderst problematisk.»

Lotinga inntar et standpunkt som vi også har sett hevdet fra politihold her hjemme, nemlig at der tas altfor lemfeldig på førstegangsforsøelser, idet unge mennesker ofte tillates både ett, to og tre alvorlige lovbrudd før der idømmes straff, hvilket blir en «marg» de ofte regner med. «Vi skal vise forståelse og overbærenhet,» slutter han, «overalt, hvor det kræves af omstændighederne, vi skal gøre vort bedste for at rædde de unge fra skraaplanet, vi skal gøre alt for at rædde dem for samfundet. Men alt har en grænse, og vi skal passe paa at vi ikke overskrider den.»

Hans artikkel fikk en rekke svar, tildels sinte motinnlegg. Allerede tre dager etter bringer «Politiken» (10. august) igjen på kronikkplass en lengere drøftelse av problemet, ved kapteinløytnant *Eggert Petersen*. Han vender angrepet en helt annen vei, i et åpent brev til Lotinga:

«Jeg kan ikke lade være med at synes, at det ville have været baade værdigere og rigtigere, om De havde rettet Deres skyts mod dem, der først og fremmest har ansvaret: Deres egen generation. Thi det var den, der skabte verdenskrigene med alt, hvad de indebar af destruktio og negativitet: det er den generation, der i dag tjener tykt paa at sælge kulørt litteratur og vise de daarlige film, som De i Deres kronik bebrejder ungdommen, at den ser; den generation, som fører en hensynsløs reklamekampagne, som kun kan give en fordrejet indstilling til livet; den generation, som i krig som i fred udnytter ungdommen paa enhver maade for saa at vende sig imod den ungdom, som alt for villigt og alt for aabenlyst kopierer den. Er der noget at sige til, at ungdommen af i dag bliver skeptisk?»

Han peker videre på at der bak ungdomskriminaliteten nesten alltid synes å stå en oppdragelse der

BARNET —

DETS KROPP OG SJEL

En liten innføring i Montessori-metoden til bruk
for barn i skolealderen

Av Helena Lubienska

Å begrense menneskelivet til den materielle verden er å underskrive en materialistisk filosofi; å være kristen er å innrømme at det finnes åndelige verdier. Hver enkelt av oss må treffe sitt eget valg, og én ting går ikke, nemlig å blande sammen motsatte synspunkter. Å si at «et barn bare er et ernæringsobjekt inntil treårsalderen» er å fornekte muligheten av et indre liv. Å behandle et barn som om det bare var en samling fysiologiske funksjoner og ikke erkjenne at det også har et psykisk liv, er å fornekte sjelens eksistens.

Det som avholder oss fra å erkjenne at barnet er i besiddelse av ånd, er det faktum at det ikke kan resonnerer, — men ofte forveksler vi «tanke» med «ånd». Den menneskelige ånd — som kommer fra det uendelige og streber hen imot det uendelige igjen gjennom tilværelsens drama på jorden — denne ånd tar gradvis i besiddelse de elementer som utgjør menneskets psykosomatiske struktur — dvs. dets levende forening av sjel og legeme. Muskler, nerver, følelser og tanker er bestemt til å bli redskaper for ånden, men da kreves det en omhyggelig opplæring. Og det er først etter mange strevsomme år at ånden får herredømmet og et menneske oppnår å mestre seg selv fullt ut.

Dette lange eroblingsarbeide begynner i de første uker av barnets liv, og når en særlig intensitetsgrad mellom det første og femte år. I den tiden er dets sinn aktivt engasjert med saker og ting, alle fakter og handlinger er bestrebelsler for å samordne alle de krefter som er i virksomhet.

Hvilken rolle spiller det om barnet ikke snakker? Gjennom bevegelser gir det fullgodt uttrykk for de dramaer som foregår i dets indre. Og alle som har med barneoppdragelse å gjøre plikter å respektere, ja endog fremme denne aktivitet. En av de viktigste oppgaver for de voksne burde være å skaffe barnet det nødvendige for å tilfredsstille dets virksomhetstrang, og siden forsøke å legge bånd på sin tilbøyelighet til stadig å rette på det barnet gjør. Det som teller er ikke resultatene, men de anstrengelser som gjøres.

«autoriteten» har tatt kjærlighetens plass, og her dreier det seg åpenbart i hans øyne om et enten-eller, ikke om et både-og:

«Jeg kender derimot et betydeligt antal forældre, som opdrager deres børn paa god, gammeldags manér med disiplin, respekt, lydighedspligt, fortielse, forløjelse og undertrykkelse — kort sagt autoritært. Desværre tror jeg, at denne form for opdragelse er langt mere udbredt, end man kunne forvente efter de sidste halvtreds aars psykologiske kraftanstrengelse — saa udbredt, at den under atomtidens perspektiv i virkeligheden er vor tids største menneskelige problem.»

Som tusen artikler — rådvilte, indignerte, fortvilte og selvbebreidende artikler — om samme triste tema, fra skolefolks, myndigheters, presters og foreldres hånd de siste årene, efterlater denne debatten inntrykket av en generasjonsspenning mellom samtidens unge og samtidens oppdragere som faretruende nærmer seg en sprengning. Kristendommen har aldri bagatellisert foreldreansvaret, den har tvert om lagt det inn under krav som kan synes overmen-

neskelige, hvor autoriteten — som den anerkjenner og verdsetter — hviler på solid grunn. Først og fremst fordi foreldrene i tanke og gjerning vet seg selv under en større autoritet: Guds vilje. Dernest fordi de forutsettes å fortjene sin autoritet gjennom kjærlighetens og eksemplets makt. I sin klarest og enklest oppfattede form stiller kristendommen igrunnen hellighetens nødvendighet opp for øynene for den som vil søke å leve opp til oppdragergjerningen. Der skal mindre skarpsyn til enn ungdommer flest er utstyrt med for å se, at mennesker som selv ikke anerkjenner noen autoritet i sine liv må også strengt logisk tatt avholde seg fra å slå i bordet til andre. Der ligger adskillig sunnhet og sannhet i ungdommens vegring mot å bli innpodet de eldres lunkne og ubegrunnede og halvhjertede spissborgerlige dyder. Autoritet oppnår og fortjener alene de foreldre som i liv og eksempel besitter og formidler et livsinnhold, en livsnødvendighet på nivå med de veldige krefter og absolutte krav som bor og alltid har bodd i ungdommens mentalitet. Mindre er ikke prisen. Og utspillet er følgelig — foreldrenes.

H. Rieber-Mohn.

De voksne er besatt av ønsket om praktiske resultater; barn derimot er opptatt med den indre prosess. «La det gå litt fort!» roper den voksne, alltid i travelt virksomhet. «La meg få tid til å få armer og ben med meg,» er barnets stumme svar. «Ikke rør det!» sier den voksne. «Hvordan skal jeg ellers lære å styre hendene?» sier barnet.

Når den voksne klager over mangelen på fornuft, tier barnet — som et klokt menneske. Men det husker ordene, og bruker om noen år det samme sprog, samme tonefall, og gir den voksne tilbake alt hva det har samlet opp gjennom årene — da den voksne trodde det bare var et «ernæringsobjekt».

Det er ikke så meget som skal til for å hjelpe barnet til å mestre seg selv. Alt som trenges er å gi det et lite rom eller en plass hvor det kan boltre seg, og skaffe det materiell som er nødvendige for den erfaringen det skal tilegne seg.

Men det barnet først og fremst bør ha er ro. Uro tretter og gjør det adspredt, stillhet fremmer enhver innsats og får det til lettere å samle seg. Når de voksne først forstår hva som foregår i barnet, inn-tar de uvilkårlig en holdning preget av respekt. De taler til det på en rolig måte og med få ord, griper ikke unødvendig og tankeløst inn i barnets virksomhet, men hjelper når det er påkrevet. På den måte spiller de voksne ikke hovedrollen i det drama som foregår rett for øynene på dem, men forsøker i stedet bare å understøtte barnets egne bestrebelser — bestrebelser som i det lange løp skulle resultere i åndens overherredømme.

Muskulær oppdragelse.

Det intellektuelle liv må aktiviseres for å kunne utvikle seg, og hånden skulle være et hjelpemiddel for hjernen. Men dette blir ikke alltid aktet på i praksis. Tvert om — hjernens og musklens aktivitet blir mer og mer skilt fra hverandre etter som skoleundervisningen skrider fremover. Dette skyldes utvilsomt ofte giddeløshet fra lærernes side, for det er lettere å holde et øye med elevene når de er samlet på et lite område, og det er mer økonomisk å begrense deres manuelle virksomhet til skrivning alene.

Vi oppfordrer ofte barna til å vise selvbeherskelse, men det gjerne på de minst heldige tidspunkter, nemlig når de er kommet i opprør. For å kunne beherske seg i vanskelige øyeblikk, trenges det lang trening i selvbeherskelse på forhånd.

Hva består så selvbeherskelse i? Hva er det egentlig som skal kontrolleres, mestres? Det er et spørsmål om å kunne dirigere musklene i hendene, føttene, halsen, ansiktet. Med andre ord, man må styre sine bevegelser, stemmen, ansiktsuttrykkene. Dette er en kunst som alltid har vært verdsatt i godt selskap — i Orienten læres barna fra de ligger i vuggen — men som vår moderne sivilisasjon har neglisjert i særdeles grad. Og om det er beklagelig at selvbeherskelsens kunst ikke læres barna mens de er små, er det så meget viktigere at de oppøves i den senere.

Den muskulære oppdragelse begynner med noe så elementært som gå-øvelser. Alle vet for en tiltrekning barn finner i å gå på skinner og balansere på smale kanter. Er det vanskeligheten ved å holde balansen som betar dem? Eller er det den sikkerhet som de på denne måten oppøver ben og øyne og hjerne til? Det er opplagt at når barn balanserer

slik, er de nødt til å anstrenge alle muskler og ha all oppmerksomhet samlet om det de gjør. Maria Montessori oppnådde det samme i et klasseværelse ved å tegne opp en sirkel som hun kalte linjen, midt på gulvet. Ingenting er bedre enn en slik linje når det gjelder å lære barn disiplin; en håndbevegelse er nok til at de straks plaserer seg i rad og rekke på sirkelen.

Barna går så på denne sirkelen som om den var en forhøyning idet de forsøker å holde seg på krittstrecken. Øvelsen blir morsommere når de samtidig synger en rytmisk sang. Og fremfor alt gjelder det at den aldri får bli en rutinesak, barna må aldri bli overlatt til å gå rundt i ring som de best kan og med tankene alle andre steder — som fanger i en luftgård. Den som leder leken må holde barnas oppmerksomhet vedlike og variere vanskelighetene, f. eks. ved å la dem gå med små sandposer på hodene eller holde et glass vann i hånden.

Det man på denne måten skal søke å opnå er å samle oppmerksomheten, å berolige alle slags nervøse følelser, å opprette en regelmessig kroppslig rytme hos barna. Forsøk engang følgende: La Deres barn gå på en krittstrek mens De teller en, to, tre. Det gjelder å trå kraftig på én, lett på to og tre. Et urolig og adspredt barn greier det ikke. Det vil likesom ha et tredje ben å trå med. Så får man holde barnet i hånden og forsøke å innøve rytmen med det.

Litt etter litt går rytmen over i barnets gjenstridige lemmer. Det er likesom opprettet et bånd mellom føttene og hjernen. Og fra da av vil man lett kunne merke betydelig fremgang hos barnet på mange områder.

Disiplin og frihet.

Det bevisste menneskets ideal er å få både kropp og tanker til å bli føyelige redskaper for dets åndelige «jeg». Et slikt ideal er vanskelig å nå, det krever tid og oppøvelse.

Det er ikke nok å lære barnet om dets bevegelser; der er nemlig en nødvendig motvekt til bevegelsen, og det er å forholde seg stille, å oppøve ubevegelighet. Dette er endog vanskeligere enn å få kontroll over bevegelsene. Maria Montessori kalte det «stillhetens leksjon».

Denne opplæring i ro og stillhet er av vesentlig betydning. Det fremskritt barn gjør på dette område kan brukes som mål for de fremskritt de gjør på alle andre felter. Så lenge de er oppspilt, så lenge deres åndelige energi er splittet, er de ikke istand til å oppta særlig meget i seg. Men så snart det ved en viljeanstrengelse er oppnådd en viss ytre ro, går alt meget lettere.

I Montessori-skolene i Europa foregår slike «timer i stillhet» etter en bestemt plan. Jeg har forandret noe på dem,* da jeg f. eks. fant det vanskelig å sitte rolig på en stol i lengere tid. Det er lettere for barn å sitte på gulvet på indisk vis. Der finner de lett en naturlig stilling, og orientalere kan jo sitte slik i timevis. Jeg har også merket at bare det å være nær bakken eller grunnen har en beroligende virkning. I tilfelle med opphisselse eller hysteri er det alltid virkningsfullt å la barn strekke seg ut på gulvet eller bakken.

Oppøving til ro og stillhet krever alltid en vilje-

* Helene Lubienska underviser ved amerikanske skoler.

BLIKK på TIDEN

Humanitet på villspor.

■ Knut Hamsun, som ikke akkurat vek tilbake for å uttrykke sine meninger — både de gode og de dårlige — med brodd, undrer seg etsteds i en artikkel over at vi her i landet totalfreder visse villdyr, men tillater fosterdrap. En annen underlig skjevhet i vår lovpriste nordiske humanitet faller en i sinnet over en avisnotis om at en sirkusartist er falt ned fra 20 meters høyde og har slått seg ihjel under en oppvisning på Kongsvinger. I våres satt vi med en 9-årig liten venn, for første gang på mange år, under sirkusteltet og lot oss villig overvelde av all den billige prakt og den dødsens alvorlige presisjon som utgjør sirkusets særlige sjarme. I programheftet unnskyldte direksjonen seg nokså molefonkent: Norsk lovgivning gjorde fremvisning av ville dyr umulig: Ingen løver, ingen tigere, ingen apekatter, ingen selhunder med gummiball balanserende på nesene. Likesom vi heller ikke i Norge har noen zoologisk have. Men — i programmet inngikk også en rekke trapesnumre *uten nett*, hvor aktørene stadig befant seg i åpenbar livsfare. Her finnes der tydeligvis ingen lovgivning. Den underlige, og sommetider både sentimentale og hysteriske omsorg for ellers hardføre dyr står i et merkelig misforhold til den sensasjonspregede trang til å se mennesker leke med liv og helse. Vi tror myndighetene har rett i å ta hardt på *dyremishandling*, en synd

anspennelse — hender, hals, munn, øyne, pust skal kontrolleres så ingenting er i bevegelse. Bare på den måten kan man oppnå en virkningsfull stillhet, for da er det ikke mulig å tenke på noe annet enn selvkontroll.

Besøkende som har overvært «timer i stillhet» etter Montessori-metoden kan ha uttalt at leken var meget betagende. Men det er å oppfatte det hele galt, for stillhet er ikke en lek. Den er en meget alvorlig og viktig øvelse, for stillhet er nøkkelen til den sanne frihet.

Altfor ofte har vi voksne en falsk forestilling om frihet, og lærer den uheldigvis videre til barna. Vi anser friheten for å være det samme som fravær av all slags tvang, en uregulert aktivitet uten grenser og hensikt. For barn som sitter fastklistret til stolen og er nødt til å høre på en strøm av ord, betyr frihet det å få storme omkring og rope.

De voksnes forestilling i dette tilfelle er fullstendig negativ, barnas er en voldsom reaksjon mot en kronisk krenking av friheten. Frihetens sanne vesen som er uunnværlig for menneskene, er frihet til å bevege seg og tenke etter ens egen individuelle legning. Disiplin står ikke i noe motsetningsforhold til friheten, men er snarere uadskillelig fra den. Et menneske er fritt i den grad det har erhvervet seg selvdisciplin. «Min ånd er alltid i mine hender,» sier psalmisten. I pedagogikkens sprog heter det: Det jeg gjør, blir alltid styrt av min bevisste vilje. Å respektere et barns frihet er å hjelpe det til å kunne disiplinere seg selv. Det er å alliere seg med de krefter som samler det, *mot* de jagende krefter utad. Det er å lede det mot dets oppfyllelse som et bevisst og ansvarlig menneskelig vesen.

som lorøvrig i Kirkens øyne alltid har vært snarere en for-gåelse mot menneskets verd og ansvar enn mot noen dyrets «rett». Men våre strenge norske — og nokså enestående — forbud mot dyreparker og -fremvisninger tyder på at fantasien har gjort seg vel meget gjeldende blant paragrafene. Det er så meget mer beklagelig som den kunne vært nyttig annetsteds: Nemlig når det gjelder å beskytte mennesker mot profesjonell livsfare i sportens og artistlivets harde konkurranse om berømmelsen og levebrødet.

To protestanter.

■ To protestantiske biskoper er nylig blitt førsteside-stoff i verdenspressen, begge ved å uttale seg om katolisismen, men med motsatt fortegn. Den første er den anglikanske erkebiskopen av Canterbury, dr. Geoffrey Fisher, som allerede på forsommeren uventet rettet et skarpt angrep mot den katolske kirke i England, og som — tydelig irritert over de mange negative reaksjoner fra ikke-katolsk hold — har fornyet sin kampanje under et av de økumeniske møter som på efter-sommeren har funnet sted i USA. Erkebiskopen synes særlig arg over at den katolske kirke ikke oppgir sin egen bevissthet om alene, — historisk, apostolisk og sakramentalt — å kunne føre sin tradisjon ubrutt tilbake til Kristi grunnleggelse av urkirken. Hvis bare katolisismen ville tre inn som en likestillet kirkeavdeling, ut fra den anglikanske såkalte «branch theory», kunne dr. Fisher godt tenke seg Paven som «president» for en internasjonal kirkeorganisasjon. Det er et forslag som visst er egnet til å få både katolikker og de fleste protestanter til å steile i vantro: Hvordan, spør mange, kan en informert kirkeleder tro at dette overhodet kunne bli virkelighet? I sin ekte britiske sans for kompromisset synes dr. Fisher å overse, ikke bare den katolske kirketankes dogmatiske grunnlag, men også den protestantiske verdens fundamentale uvilje mot en enhet under Pavens ledelse.

Mer virkelighetsnær virker den tyske lutherske «Landes-bischof» Hanns Lilje fra Hannover, som forøvrig ifjor forbauset (og tildels forarget) den protestantiske verden ved å avlegge Paven et høflighetsbesøk; visstnok den første lutherske biskop i det ærend siden den lutherske kirkes tilblivelse. Biskop Lilje har nettopp avsluttet sin femårsperiode som president for det lutherske verdensforbund, og uttalte på sin kirkes verdens-kongress i Minneapolis at han foreslår og planlegger «et grundig studium av den romerske katolisisme». Ifølge «Morgenbladet» (19. august) sa han at

«han håpet andre protestantiske kirkesamfunn vil slutte seg til prosjektet som skal bli så inngående og objektivt som mulig.

Vi ønsker forbindelser med den romerske katolske kirke og ikke bare polemiske forbindelser, sa biskopen. Den katolske kirke er ikke den samme idag som på Luthers tid, og det har funnet sted endringer.

Han ønsket imidlertid ikke å si noe nærmere om hva disse endringer bestod i. Et studium av den romerske katolske teologi vil bidra til å unngå strid mellom katolikker og protestanter.

Lilje understreket at prosjektet vil ta mange år.»

Det amerikanske tidsskriftet «Time» (26. august) presiserer nærmere at det lutherske verdensforbunds eksekutivkomité vil skape et eget institutt med dette studium for øyet, og siterer biskop Lilje's ord: «Hver generasjon av protestanter må gjennomtenke på nytt den avgjørelse som ble tatt i det 16. århundre. Vi ønsker sannheten, selv om den viser seg å være ubehagelig. Vi ønsker samfunn med den romerske katolske kirke.»

Dr. Fisher.

Nepe noe annet sted i Roma finner man forenet på et relativt lite område så megen skjønnhet, stil, tradisjon, harmonisk ro og samtidig pulserende liv som på Aventinohøyden.

Nylig påbegynte utgravninger kommer sannsynligvis til å åpenbare meget av antikkens historie på denne sagnomsuste klippen, der er allerede funnet et tempel med interessante malerier. Middelalderen har etterlatt seg betagende kunstverker og erindringer om en av sine største skikkelser, Sankt Dominikus, og vår egen tid er representert med sober kunst og aktive mennesker.

Det er de to gamle og ærverdige klosterordener, dominikanerne og benediktinerne, som i dag preger Aventinohøyden. Fra sine respektive klostre har de en vidunderlig utsikt over den vestlige del av Roma og Tiberen mot St. Peterskirken. Og paven ser fra sin side sikkert fortrøstningsfullt over mot dette «klosterberg» hvor Kirken har to av sine sikreste bastioner. *Santa Sabina* er intet mindre enn dominikanerordenens hovedkvarter og tilholdssted for generalprioren, og *San Anselmo* er verdenskjent for sitt internasjonale kollegium eller klosteruniversitet, hvor benediktinermunker får sin utdanning i filosofi og teologi. — Det er også sete for ordenens primas.

SANTA SABINA C

To verdensberømte

SANTA SABINA

Når man kommer inn i klosterkirken Santa Sabina, blir man overveldet av skjønnhetsinntrykk. Ingen detaljer, ingen spesielle ting fanger blikket; det er den fullkomne harmonien som betar sinnet. Og det er kanskje ikke så rart når man får vite at den er den eneste basilika i Roma som innvendig på det nærmeste er slik som da den ble bygget for 1500 år siden!

En av patrene, en ung franskmann, hadde lovet å fortelle både fra klosterets historie og nåværende virksomhet, samt å vise rundt så langt en kvinnelig besøkende får slippe til. Der det var klausur åpnet han forresten dører og lot en få kaste lange blikk innover.

Klosteret i middelalderen.

I løpet av det 10. århundre ble Aventinohøyden — som nesten alle kvartaler i Roma — omgitt av murer og tårn. En del av murene ser man fremdeles, de går bl. a. rundt en vakker park som tidligere hørte til klosteret, men som munkene nå har avstått til publikum. Det var frodige og vel avsondrede områder her i middelalderen, og da pave Honorius III gjerne ville gi St. Do-

Mystikk — med trollsplint i øyet.

■ I et forøvrig velredigert dobbeltnummer av det danske tidsskriftet «Catholica» (2—3) finner vi også en anmeldelse av Dreyer's fine utgave av Angelus Silesius' «Den kjerubinske vandringsmann» som vi tidligere har omtalt også her i bladet. Anmelderen — Sven Aage Jørgensen — er god og forarget over Aasmund Brynildsen's innledning til den tyske barokk-mystikeren, et essay som anmelderen finner mer villledende enn veiledende, ut fra en usedvanlig og tendensiøs fortolkning. I Brynildsen's oppfatning, sier anmelderen, blir katolisismen redusert til et «religiøst kollektiv» og en «hierarkisk formidlende religionsform» for hvilken «den direkte og umiddelbare gudsopplevelse» er «farlig nær grensen til kjetteriet». Mystikerne skulle med andre ord være enslags protestantisk femte-kolonne innenfor katolisismen — en gammel og velbrukt forklaring som intet forklarer, idet den bundet i ubekjentskap med den levende mystiske tradisjon i Vesten og sviktende forståelse av dens terminologi. Anmelderen kritiserer sterkt Brynildsen's uholdbare begrunnelse for Angelus Silesius' konversjon til Kirken, og bebreider ham at han påtvinger sitt egne ikke-kristne kategorier og tanker som egentlig er det fremmed:

«I denne fortolkning forvrænges mystikken til et hovmod, en spiritualistisk gnosis, for hvilken inkarnationen bliver springbrædt for en «højere» religiøsitet. Om teorier som ovenstående kan man mene mangt og meget, de kan være udtryk for en ærlig søgen. Men det er utilladeligt at skyde den kristne — eller rettere katolske — mystik sådanne ideer i skoene, og det kan ikke beklages nok, at Angelus Silesius er blevet offer for den behandling.»

Humanist med bekymringer.

■ I den godt redigerte kultur-avisen «Frisprog» (10. august) kommenterer K(aare) L(ervik) vår notis et par nummer tilbake om den amerikanske filmen «Baby Doll» og kardinal Spellmann's fordømmelse av dens nedbrytende karakter. Han deler vår skepsis overfor politi-inngrep og juridisk begrunnede moraldefinisjoner når det gjelder åndslivet. Og han skiller uttryk-

kelig mellom motivene når han fastslår at «det skal i rettferdighetens navn innrømmes at det er et svelg mellom Kirkens gjennomreflekterte menneskesyn og riksadvokatens pornografianfektelser». Men videre beroliget er han likevel ikke:

«I et norsk miljø er det utvilsomt på sin plass at det blir slått fast at det ikke er spørsmålet om den juridiske definisjon av begrepene tuktt og anstendighet alene som er avgjørende for vurderingen av et kunstverks moralsk gehalt. Spørsmålet er bare om man i sannhetens (og for å vende tilbake til Fr. Candidus) i humanismens navn er tjent med en slik idealiserende litteratur. Kirken har allerede svart ja. Vi andre foreholder oss foreløpig friheten til å betrakte livets baksider. Også i humanismens navn.»

Det er linjer som forsåvidt er kjærkomne, idet de jo egentlig stiller spørsmålet om humanismens egentlige vesen: Er den rent betraktende, eller er den «engasjert»? Det er såmen ikke den kristne — ennsi katolske — litteratur og kunst man kan beskyldte for å underslå og fortie «livets baksider» — allerminst i vår tid. Dem møter man visst sterkere hos Greene og Mauriac enn gjennom den sviktende sans for verdier som preger tidens mer indifferente litteratur. Det er ikke den spissborgerlige skrekk for fy-ord eller tabu-scener som prinsipielt utfordrer den kristnes moralske instinkt, men alene det kunstverk som i sin dypere mening, dvs. i sin hensikt og sin tendens, røper en «komplisitet», en *godtagelse av* eller *likegyldighet* overfor det onde som den skildrer. Den kristne livsforklaring ser på tilværelsen som noe mer enn et interessant flimmer av begivenheter og fenomener uten fortegn. Den tolker livet som en *kamp* hvor mennesket uvegerlig er engasjert, aldri nøytral. Dette underordner nødvendigvis også kunsten i forholdet til visse absolutte verdier. Verdier som det også har vært vanlig å anse for bærende i det vi forstår ved humanisme, og som forutsetter at menneskets foredling og utfoldelse kan både fremmes og hemmes. Som Kaare Lervik har også vi lite tålmodighet og sympati med de snerpete. Men det hender da heldigvis at en amerikansk kirkeleder er ute i et ganske annet alvorlig og nødvendig ærend.

Fr. Candidus.

OG SAN ANSELMO

romerske klostre

minikus og noen av hans brødre et fast oppholdssted i Roma, valgte han dette stedet. De installerte seg visstnok her i februar 1220. I nyere tid har nok klosterbygningen hatt en mer omtumlet tilværelse, men i 1937 kom den igjen tilbake til dominikanerordenen. Det var den daværende generalprior pater Gillet, som fikk ordnet det slik, og det vakre middelalderkloster er siden restaurert på en beundringsverdig måte.

Under rundgangen i klosteret passerte vi klostergården med en vakker søylegang og kom til et lite kapell som i sin tid var St. Dominikus' celle. Og fra et vindu et annet sted i huset så vi rett ned på et appelsintre som i begynnelsen av mai i år hadde orangerfargede modne frukter samtidig som det blomstret for fullt! Inntil for få år siden sto her et appelsintre som St. Dominikus hadde plantet. Og nå er et nytt tre vokset opp av roten til det gamle.

Enda en levning fra middelalderen finner man fremdeles hver askeonsdag i Santa Sabina, som den dag er Romas stasjonskirke. Den måte de velsigner asken på der, er litt forskjellig fra de andre kirkers, og i hine fjerne århundrer var dominikanernes ritus den dag enda langt mer særpreget.

Hver askeonsdag i middelalderen strømmet en mengde prester og legfolk sammen nede ved Palatinhøyden i Romas sentrum, og ventet på at paven skulle innfinne seg. Så snart han var kommet, velsignet en kardinal asken og tegnet korstegnet på pavens panne og deretter på de andres. Så tok alle — også paven — av seg på føttene og gikk i prosesjon til den dengang ensomt beliggende Aventinohøyden og videre opp til dominikanerklosteret Santa Sabina, alt imens de sang litanier. Der ble det så tilslutt selebrert en høytidelig messe. Etter hvert ble seremoniene en del forenklet, paven ankom direkte til Santa Sabina og asken ble velsignet der like før messen. Men den dag i dag opprettholder de altså noen av de gamle tiders skikker der oppe.

Svært mange paver har likt seg på dette fredelige sted i Roma later det til, for helt til opp i det 18. århundre pleide de å tilbringe noen dager i Santa Sabina-klosteret før fastetiden begynte.

Santa Sabina — i dag som i det 5. århundre.

San Anselmos rommelige kor.

Treport og arkitektur fra det 5. århundre.

Til kirken hører en enorm treport som nå bare brukes ved sjeldne anledninger for at den skal kunne bevares best mulig. Den er nemlig fra det 5. århundre og så vakert og fantasifullt utskåret at det vel neppe finnes maken. Praktisk talt hele porten er ubeskadiget, bare det nederste er nå beskyttet av glassplater. De kunstneriske utskjæringer viser en mengde scener fra Det gamle og Det nye testamente. Så vidt man vet i dag, er selve korsfestelsen her gjengitt for første gang, eventuelt andre bilder eller utskjæringer hadde inntil da bare vært i privat eie. Videre ser man helbredelsen av den blinde fra Jeriko, underet ved bryllupet i Kana, Jesus foran Pilatus som vasker sine hender, og meget mer. Det er en lang og omfattende bibelhistorie porten har å fortelle.

Basilikaen ble bygget i tiden 425—432 og restaurert i 824 og 1219. En senere restaurering har gitt kirken tilbake dens opprinnelige form fra det 5. århundre, — som alt nevnt noe nokså enestående. Kanskje har den på grunn av sin beliggenhet på den litt avsides høyden blitt mer skånet fra ødeleggelser enn kirkene i Romas sentrum. I alle fall er restaureringen bemerkelsesverdig dyktig gjennomført. Midtskip og sideskip er avdelt med 24 korintiske søyler fra et hedensk tempel, og bare to små kapeller bryter sidenes harmoni. Antagelig har veggene vært dekket av mosaikkarbeider, nå er det bare et felt igjen over inngangsporten. Det store maleri over alteret er av nyere dato.

Klosterets virksomhet i dag.

Et eller annet sted i dette klosteret — det ble ikke vist frem — sitter dominikanerordenens generalprior, for tiden en irer, og arbeider sammen med ca. 20 munkers som er hans sekretærer. Når man tenker på at det er rundt 8000 dominikanere i verden med en mengde klostre og en omfattende virksomhet, forstår man at «generalstaben» har noe å bestille. De forskjellige land er imidlertid inndelt i provinser med hver sin provinsialprior. Dominikanerne i Norge og Norden hører til den franske provins.

Dessuten er det i Santa Sabina-klosteret flere vitenskapelige institutter, således et for historiske studier og et for liturgi. Alle de 45 munkene i Santa Sabina er ferdig utdannede prester. Bare 8 er italienere, de andre er kommet dit fra alle kanter av verden for å drive spesialstudier eller assistere generalprioreren.

Ronald Knox er død

Lørdag 24. august lød et sørgebudskap utover England som rammet vide kretser i det britiske folk: monsignore Ronald Knox, den berømte bibeloversetter, litterat, poet, satiriker og foreleser med den ruvende lærdom og det gnistrende vidd var død, 69 år gammel. Den mest lysende ånd i vår tids katolske England er gått bort, sier en enstemmig katolsk presse. Den åndfulleste prest i England siden Sidney Smith († 1845), sier London Times.

Ronald Arbuthnott Knox var født i 1888 som sønn av den kjente anglikanske biskop av Manchester, dr. Edmund A. Knox. Han fikk sin utdannelse ved Eton og Balliol, hvor han begge steder vakte oppsikt for sine prestasjoner innen klassisk gresk og latinsk filologi. Samtidig øste han rundelig av sine mangehånde talenter, og ble snart legendarisk for sin knivskarpe satire, for sine polemiske innfall og utfall, krydret med spiddende vitser og en flom av limericks.

Selv om Ronald Knox hele livet igjennom for det meste kom til å bevege seg blant toppintelligensen, var han fjern fra å være noen intellektuell snobb. Bak alt han ydet, banket et sosialt hjerte. Han elsket sine medmennesker på en fin og egen måte, og han fant frem til dem ad veier som var like forskjellige som de mennesker som ferdedes på dem. Han søkte aldri publisitet, men hans innflytelse på ulike felter var så stor at han ble en av sitt lands kjenteste og markanteste personligheter. Grunnlaget ble lagt, kan en si, i universitetstiden, da han ble president for Oxford Union og siden i nær femti kom til å inneha dette hverv. Som venn, rådgiver og foreleser trengte hans uimotståelige innflytelse på studentene via dem ut til nye miljøer, og selv når han — til avveksling fra kabalen — rev av en rask detektivroman fra sin tusenfold skrivende hånd, så var også det bare et genuint utslag av hans uimotståelige menneskelighet.

Hans litterære produksjon er rikt variert, og alltid preget av virtuositet. Lærdommen fikk aldri opptre alene hos Knox, hans spirituelle overskudd fikk være med å lyse opp enten det gjaldt å presentere støvete klassikere, dokumentere liturgiske og teologiske sentralemer eller levendegjøre kapitler av religionshistorien.

Men hans livsverk skulle typisk nok ligge på et område der det høyeste krav stilles til *underordning*, noe som kan føles særlig hårdt for en så overlegen kapasitet som Ronald Knox. I 1939 fikk han nemlig i oppdrag av det engelske hierarki å levere en ny og fullstendig engelsk oversettelse av Det gamle og Det nye testament — *Bibelen*. Til hans suverene kjennskap til latin og gresk, kom hans kjennskap til hebraisk. Arbeidet tok ham 9 år. Resultatet var som man kunne vente det: Knox var stor nok til å kunne gjøre bruk av anerkjente overføringer av de originale tekster og de hevdvundne anskuelser som kretser omkring dem. Men han var urokkelig sikker når det gjaldt å trekke slutninger som ville gagne leseligheten av De hellige skrifter i dagens og fremtidens England. Han sa seg følelsesløs for kritikk, og — det synes allerede klart — han har seiret også her.

Monsignore Knox var Pavelig husprelat og ble i 1951 utnevnt av Pave Pius XII til Apostolisk Pronotar og i fjor (som en av ti utenfor Italia) innvalgt som medlem av Det pavelige teologiske akademi.

I begynnelsen av dette året ble det konstatert at en uhelbredelig sykdom snart ville knekke denne sjeldne åndskjempe. En operasjon betydde bare en utsettelse. Men han tok opp igjen sin virksomhet like inspirert som før, og så sent som i juni ga han ennå en siste forelesning ved Oxford, omenn sittende. Like etterpå bilte han til Downing Street for å ta avskjed med sin gode venn statsminister Macmillan.

I.H.K.

SAN ANSELMO

Nest etter San Pietro er det antagelig San Anselmo som trekker flest pilegrimer til seg i påsken. En lang rekke busser fra Tyskland, Frankrike og andre land står da parkert foran kirken, og man kan nok spørre hvordan alle skal komme innenfor. For det er jo også en god del romere og andre som søker til benediktinernes vakre liturgi i de dagene.

San Anselmo-kirken og klosteret er en moderne konstruksjon fra år 1900. Benediktinerpateren Dom de Hemtinne utarbeidet planen for bygget som er preget av enkelhet og alvor. Men selv om klostret er nytt, ligger det på historisk grunn; på dette sted var det i den tidlige middelalder et svært palass som i 939 ble stillet til disposisjon for abbeden i Cluny i Frankrike, for at han kunne få et sentrum for sin reformasjon i Roma. Ved siden av San Anselmo har nå Malteser-ordenen en eiendom som i middelalderen skal ha vært et benediktinerabbedi.

Gudstjenestene i San Anselmo.

Klosterkirken er i romansk stil og virker innvendig kjølig med sine blanke søyler og sitt fornemme mosaikkarbeide. Koret utgjør nesten halvparten av hele kirkerommet, her er ikke beregnet plass for noen nevneverdig stor menighet — og så er den blitt en av de

mest søkte kirker i Roma! Desto mer er det altså tenkt på munkene som har sine plasser langs med begge sider i koret, og på seremoniene i forbindelse med gudstjenestene.

Alteret består av en tung marmorplate på fire marmorblokker og er plasert omtrent midt på den store gulvflaten i koret. Under messen, som selebranten leser vendt mot menigheten, beveger prestene seg ubesværet av plasshensyn rundt alteret og har sitteplasser langt bakenfor. Da evangeliet skulle leses i påskedagene gikk de i prosesjon ned til en av marmorpultene ved kommuniionsbenken — det gir en idé om dimensjonene.

Disse rommelige plassforhold bidrar sikkert meget til å gi gudstjenestene i San Anselmo en verdig og rolig karakter, og munkenes vakre klassisk-gregorianske sang gjør nok også sitt til at så mange særlig fra de nordiske land, finner veien hit. Her synes de mer puritansk anlagte norboere at de finner en opphøyet ro i motsetning til den mer «brokete» liturgi i de fleste av Romas øvrige kirker. Når messen er slutt og sakramentet er anbragt på sidealteret til høyre, ser man i koret bare det hvite alterbord med seks lys i lave skåler, blomster er arrangert diskret bare ved de to øverste søyler lenger ned i kirken. Jo, det er en kirke som stemmer sinnet til nøktern betraktning, til nesten strengt alvor.

K. R.

Kardinal Mercati

Den romerske kirkes arkivar og bibliotekar, kardinal Giovanni *Mercati*, døde den 23. august i sin bolig i Vatikanet, nær 91 år gammel.

Han var født i 1866 og mottok prestevigselen før han ennå var fylt 23 år. Etter sine brillante eksamener ble han professor i kirkehistorie ved presteseminarieret i bispedømmet Reggio d' Emilia. Kort etter ble han knyttet til det berømte Ambrosianske Bibliotek i Milano, der han samarbeidet med den senere bibliotekar ved Vatikanet, daværende kardinal Achille Ratti, senere pave Pius XI. I 1898 ble han kalt til å assistere denne ved Vatikanerbiblioteket, siden 1919 som prefekt. Den fremragende vitenskapsmann ble så i 1936 kreert til kardinal og utnevnt til Den romerske kirkes bibliotekar og arkivar. Under sin ledelse av Vatikanerbiblioteket fortsatte han sin forskning, og en lang rekke imponerende verker foreligger fra hans hånd: bibelstudier, tallrike bind om kirkefedrene og kirkehistoriske emner — særlig om den orientalske kirke — og om kirkerett. Han ble en ledende paleograf og leverte i årenes løp ypperlige bibliografiske arbeider. Når dertil kommer at han også hadde vunnet internasjonalt ry som klassisk filolog, kan man her virkelig tale om en «colosso» innen den åndsvitenskapelige verden. Han var knyttet til de mest kjente vitenskapsakademier i verden både som medlem og medarbeider og var bl. a. æresdoktor av Oxford.

En skulle tro at en mann med slike gaver og hedret med så tallrike æresbevisninger umulig kunne forbli uanfektet av det hele. Men det gjorde kardinal Mercati. Han vandret omkring mellom bokhyllene og arkivskapene som den enkleste av alle, alltid iført sin svarte prestekjole, beskjeden og tjenstvillig til det grenseløse. Med god grunn kunne derfor L'Osservatore Romano i sin nekrolog over ham bruke disse vakre ord: «Han var sikkert blant de godeste og trofaste mennesker som vår tid har sett».

Polske frihetskjemper i Norge hedret

Søndag 25. august fant en religiøs seremoni sted på Vestre Gravlund i Oslo ved det vakre og verdige monument som norske myndigheter har reist til minne om polske frihetskjemper som falt i kampen om Norge og døde her under den annen verdenskrig.

Man regner med at så godt som alle av dem som nå hviler i norsk jord, var katolikker, og det falt da naturlig at den religiøse akt ved minnehøytideligheten fikk et helt gjennom katolsk preg. Forrettende prest var pastor Alfons Wysiecki, Fredrikstad, som selv har hårde år bak seg i tyske konsentrasjonsleire og nå i mange år har stått i spissen for «Foreningen for polakker i Norge». Til stede var også domprost dr. Godal ved Oslo Domkirke og pastor Harald Taxt, prest for de katolske flyktninger.

I sin tale ved minnesmerket understreket pastor Wysiecki at alle de falne samtidig kjempet både for Polen og Norge. Dem vi minnes, er de som i de siste septemberdager 1939 førte frihetskampen i sitt eget fedreland mot en overlegen fiende, og senere kjempet videre her i Norge mot den samme fiende, inntil skjebnen innhentet dem her. De var villig til å ofre alt for fedrelandet og sine venner. Og Gud tok mot deres frivillige offer, et *kristent* offer, som tok sikte på at etterslekten skulle få leve i en bedre og rettferdigere verden. — Pastoren takket til slutt på vegne av alle polakker i

OPPROP

til alle legfolk, foreninger og forbund i
Oslo Katolske Bispedomme.

I anledning av Hs. Høyærv. biskop dr. *Mangers'* 25 års bispejubileum — som vil bli kirkelig feiret på Kristi Konge-fest søndag 27. oktober — er det et alminnelig ønske at legfolket innen vårt bispedømme på en særlig måte er med og viser vår Overhyrde vår takknemlighet for den innsats han har gjort for Kirken i disse 25 år. Undertegnede tre forbund har derfor tatt initiativet til en innsamling for en fellesgave som vil bli overrakt Hans Høyærverdighet på jubileumsdagen.

Etter vår mening bør denne gave gis i form av en støtte til et bestemt behov innen bispedømmet, og vi er da kommet til at *kirkebenker til den nye St. Magnus kirke i Lillestrøm* ville være en både overkommelig, verdig og kjær gave.

Vi oppfordrer alle som dette opprop er rettet til, å være med og yde sin skjerv. Beløpet kan enten leveres til den stedlige sogneprest, eller sendes direkte til *Innsamlingskomitéen, Akersv. 5, Oslo, over girokonto nr. 12 958.*

Vi håper på en strøm av bidrag! Innsamlingen avsluttes 10. oktober.

St. Olavs Forbund.

Norsk Katolsk Kvinneforbund.

Norsk Katolsk Ungdomsforbund.

Norge de norske myndigheter for det vakre minnesmerke til ære for hans døde landsmenn.

På vegne av polakker i den frie verden la grev C. Pruszyński ned en krans med bånd i de polske nasjonalfarver. Likeledes ble nedlagt kranser fra «Foreningen for polakker i Norge», fra «Den polske forening i Oslo» og fra «Det polske krigsdeltagerforbund i Norge». Høytideligheten ble avsluttet med at det polske kor sang den norske og den polske nasjonalsang.

Grunnstenen lagt til ny kirke i Hammerfest

Som tidligere nevnt i vårt blad, er der i de senere år blitt arbeidet intenst med å skaffe midlene til veie for reising av en ny St. Mikael's kirke i Hammerfest til erstatning for den gamle, reist i 1895, men totalbombet under krigen. Nå er arbeidet skredet så langt

Fra anleggstomten.

UTLANDET

VATIKANET

Kvinner må få den best mulige utdannelse.

Kardinal Pizzardo, prefekten for de pavelige seminarier og universiteter, mener at universitetsstudier for nonner blir stadig mer påkrevet. I en skrivelse til alle overordnede for kvinnelige klosterordener og kongregasjoner uttrykker kardinalen ønsket om at søstrene i stor utstrekning går inn for en høy vitenskapelig og kulturell utdannelse. Kvinnelig katolsk ungdom må gis anledning til å få utdanne seg til de høyeste offentlige stillinger i statsforvaltningen og det sosiale liv på de skoler som drives av klosterordener og kongregasjoner.

BELGISK KONGO

Pavelig universitet i Afrika.

I 1954 ble det fra det kjente universitetet i Leuven i Belgia grunnlagt et katolsk universitet i Belgisk Kongo. Kongregasjonen for seminarier og universiteter i Roma har nå gitt det status som pavelig universitet. Det er det 31. universitet som får denne status, og det første på det afrikanske kontinent. Samtidig har den nevnte kongregasjon godkjent opprettelsen av et fullstendig teologisk fakultet, med rett til å utstede alle akademiske grader i teologi. Seks professorer, alle belgiske prester, er utnevnt til å forelese ved fakultetet.

Universitetet har dessuten fire andre fakulteter, et medisinsk, et naturvitenskapelig, et historisk-filosofisk, og et for sosiale og administrative studier. Så er der landbruksvitenskapelige, pedagogiske og tekniske institutter. Alle grader og eksamener blir godkjent av den belgiske stat.

For tiden er der 169 studenter ved universitetet, hvorav 50 européere. Av de sistnevnte er 21 kvinnelige studenter.

CHINA

Politikk og religion i følge kommunistene.

Det romerske nyhetsbyrå Fides har offentliggjort følgende på foranledning av den kinesiske presses seneste angrep på Vatikanet:

«Kommunistiske regimer holder meget av slike metoder. Det gjelder å gi inntrykk av at hele China reiser seg mot paven, og at alle de kinesiske katolikene krever brudd på forbindelsene med Vatikanet.

Vatikanet oppfordres til å holde seg innenfor sitt religiøse område og ikke blande seg i politikk. Men det politiske område slik kommunistene forstår det, er uhyre vidstrakt. Den kinesiske republikk vil opprette en nasjonal kinesisk kirke som er fullstendig underlagt kommunistpartiet.

Den dag Den katolske kirke angivelig skal bli nasjonal, er den ikke lenger katolsk. Roma har gjentatt denne sannhet i snart to tusen år, og kommer til å fortsette med det så lenge verden består selv om det ikke behager folkerepublikkene.

Tonen i disse angrepene i den kinesiske presse mot «de skjulte elementer i hjertet av Den katolske kirke», tyder på at det vil bli satt i gang en meget voldsom bevegelse mot Kirken. Chinas katolikker kommer til å lide enda mer vondt for sin tilknytning til Den hellige stol».

DE FORENTE STATER

«Pavenes Roma» i amerikansk televisjon.

I Roma er det i de senere måneder opptatt forskjellige kortfilmer som fra januar neste år av skal vises i amerikansk fjernsyn med titelen «Pavenes Roma».

Filmen er satt på den såkalte katolske times program, som utsendes over godt og vel 100 stasjoner på NCB-nettet.

New Yorks erkebiskop feirer 25-årsjubileum som biskop.

Kardinal Spellman, erkebiskop av New York, reiste i slutten av august til Roma hvor han har feiret sitt 25-årsjubileum som biskop.

Kardinal Francis Spellman er født i Whitman i De forente stater, og er

nå 68 år gammel. Han ble presteviet i Roma i 1916 etter studier ved Fordham universitetet og ved Det nord-amerikanske kollegium og Propagandakollegiet i Roma. Han virket i mange år som prest i Boston, og fra 1925 var han i noen år ved Vatikanets statssekretariat. Da Pius XI sendte ut sitt første radiobudskap i 1931, var det mgr. Spellman som umiddelbart etterpå gjenga det på engelsk. Samme år, da Mussolini hadde gått til angrep på Den katolske aksjon, fikk mgr. Spellman den oppgave å overbringe teksten av den pavelige encyklika «Non abbiamo bisogno» til verdenspressen. Mussolini visste intet om encyklikaen før den ble kunngjort for hele verden i radio.

Den 30. juli 1932 kom utnevnelsen til hjelpebiskop for erkebiskopen av Boston, og den 8. september samme år foregikk bispevigsel i St. Peterskirken ved daværende kardinal Pacelli. Like før han mottok biskopverdigheiten hadde mgr. Spellman tatt flysertifikat, både i Italia og De forente stater.

Som hjelpebiskop i Boston fulgte han kardinal Pacelli på dennes reise i De forente stater i 1936. Den 15. april 1939 ble han utnevnt til erkebiskop av New York, hvor han etterfulgte kardinal Hayes som var avgått ved døden. Erkebiskopen av New York fikk så titel av kardinal i 1946.

Foruten sine funksjoner som erkebiskop av New York, er kardinal Spellman feltbiskop i De forente stater her, og han har i den egenskap foretatt en rekke reiser til de steder i verden hvor det er stasjonert amerikanske tropper.

Kardinal Spellman er kjent for sin intense virksomhet på en mengde områder. Da han en gang ble spurt om hva han ville ha blitt hvis han ikke hadde valgt prestegjernen, svarte han uten betenking: Katolsk journalist.

ENGLAND

Kjent katolsk parlamentariker død.

Richard Stokes, som i over tyve år representerte byen Ipswich i Underhuset, er død. Han tilhørte arbeiderpartiet, og var alltid en av de mest aktive av de katolske parlamentarikere.

FILIPPINENE

Ungdomskriminalitet også der.

De katolske biskoper på Filippinene

frem at grunnstenen kunne mures inn, og en høytidelig seremoni fant i den anledning sted lørdag 10. august. Hs. Høyærv. biskop Johs. Wember selv foretok nedleggelsen. I sin tale nevnte han også at en mindre sten fra St. Peters grav i Vatikanet var innfelt i grunnstenens venstre hjørne, som symbol på foreningen mellom denne verdens nordligste nye kirke i Hammerfest og Moderkirkens sentrum i Rom. Grunnstenen har følgende innskrift: Lapis ex sepulcro Sancti Petri (Sten fra St. Peters grav.) — PRIMA VICE AEDIFICATA. MDCCCLXXXV. DESTRUCTA MCMXLV. REAEDIFICATA MCMLVII. (Første gang bygget 1895, ødelagt 1945, gjenreist 1957.)

Det er sognepresten til St. Mikael's menighet i Hammerfest, pater Johannes Spitz, som har vært og er ildsjelen bak reisingen av den nye og — etter planene — meget dekorative kirke. Går alt etter programmet, vil råbygget stå ferdig innen 1. desember i år.

UNGDOMSFORBUNDETS VINTERSKOLE

ble i fjor en så stor suksess at Forbundet setter i gang også i år. Første week-end-samling blir i Sylling 28.—29. september. Hovedforedraget (om det kristne ekte-skap) blir holdt av lege fru Margrethe W e h n.

Alle unge katolikker kan ta del. Nedenstående innmeldingsskjema sendes til skolens sekretær Maria Giæver, Stensgt. 40 B II, Oslo, som også gir nærmere opplysninger om det ønskes.

Vinterskolen 1957—58

Navn
Adresse
Født
Menighet
Delt. v. tidl. ungdomsskoler
Yrke
Underskrift

har sendt ut en erklæring om den tiltagende kriminalitet blant ungdommen. Biskopene mener at den viktigste årsak er at tusener av unge gutter og piker nå bare får en høyst utilstrekkelig religionsundervisning, eller ingen i det hele tatt. I erklæringen appelleres det til foreldrene om å medvirke på alle måter til et godt samarbeide mellom skolen, hjemmet og Kirken.

IRAN

Jesu små søstre pleier spedalske.

Fire *Jesu små søstre* ankom i slutten av august til Teheran for å reise videre til den nord-østlige del av landet, hvor de skal ta seg av spedalske. Det er helseministeren i Iran som har kunnngjort dette til pressen.

«I lengere tid, erklærte ministeren, har jeg forsøkt å finne leger og pleiere for de spedalske i Meched. Jeg har appellert til våre brødre og fremhevet for dem at Guds hus ikke bare er i Mekka, men overalt hvor menneskene har det vondt. Det har vært forgyves. Til slutt skrev jeg til Paris, og fikk med en gang svar fra disse søstre om at de ville komme».

POLEN

Det katolske universitet i Lublin.

Fakultene for juridiske og sosiale studier ved universitetet i Lublin skal åpnes igjen i høst. Stengningen av disse var en av de alvorligste ankemål i det memorandum som kardinal Wyszynski sendte regjeringen i mai 1953, fire måneder før han ble arrestert.

Da kardinalen holdt en tale i universitetet i januar i år, uttrykte han håpet om at ovennevnte fakulter ville bli åpnet igjen ved begynnelsen av det nye akademiske år.

PORTUGAL

Kristus-Konge-kongressen i Fatima.

Den internasjonale Kristus-Konge-kongress som nylig er avsluttet i Fatima, har offentliggjort følgende:

1. — Med mottoet «Kristi komme», anser Kristi-Konge-kongressen at dens spesielle oppgave er å sette en skranke for materialismen som forsøker å ødelegge Kristi kongedømme i det menneskelige samfunn.

2. — Den dialektiske materialisme er den alvorligste trusel mot Kristi kongedømme i vår tid. I sitt vesen er den ikke bare en fornektelse av Gud, men en åpen krigserklæring mot de guddommelige lover.

3. — Av den grunn er det ikke mulig å tenke seg en sameksistens mellom kristendommen og den gudløse kommunisme.

4. — Kommunismen forsøker med alle pedagogiske midler å få makt over den oppvoksende slekts hjerte og ånd. Kongressen insisterer på betydningen av den kristne oppdragelse i familien og skolen.

5. — For at Kristi kongedømme skal virkelig gjøres i verden, oppfordrer kongressen innstendig alle kristne til å gjøre sitt ytterste for at en sosial samfunnsform i overensstemmelse med de pavelige encyklikaer kan realiseres.

6. — I det de regner med betydningen av den offentlige opinion, akter kongressdeltakerne å benytte midler som presse, film, radio og fjernsyn for at Kristi kongedømme skal komme inn i samfunnet og til den enkelte.

7. — Kongressen bekrefter sin tiltro til budskapet fra Fatima og dets virkning i verden, og anmoder alle kristne om å be og ofre for «Kristi fred i Kristi kongedømme».

TYSKLAND

Sjelemesse for Edith Stein.

På 15-årsdagen for den kjente forfatterinne og filosof, karmelittersøsteren Edith Steins død, ble den 9. august lest en messe for henne i Kølnerklosteret Maria Frieden.

Edith Stein, eller søster Benedicta, var av jødisk opprinnelse, og hun døde den 9. august 1942 i et gasskammer i konsentrasjonsleiren Auschwitz.

God billigserie.

Det kjente Herder-Verlag har begynt en serie med utmerkede billigbøker. De første titler i «Herder-Bücherei» er Douglas Hyde: «Jeg trodde», Romano Guardini: «Liturgiens ånd», François Mauriac: «Ormebolet», og en Edith Stein-biografi.

TRONDHEIM

Norske Meieriers Salgssentral

OST — SMØR

Trondheim, Oslo, Bergen, Stavanger

VÆR SIKKER

på førsteklasses varer til kjøkkenet.

De fleste kjøkkensjefer vet de er trygge med ROHDE Geléer, Puddinger, Sauser (også spesialtyper, ferdigsøtet, for diabetikere) ROHDE Syltetøyer, Marmelader, Safter

ROHDE Boks 95, Trondheim.

A/S TRONDHJEMS JERNINDUSTRI

Sykesenger - Stålrørsmøbler

TRONDHEIM

BØNDERNES SALGSLAG

Munkegt. - Trondheim

Leverandør til St. Elisabeths Hospital

A.s Trondhjems Margarinfabrikk

Munkegaten 5 - Trondheim

Leverandør til St. Elisabeths Hospital

Et ord er nok ...

KVALITET
Johan A. Helgesen

Best og billigst

K. LUND A/S
Rørleggerforretning - Rørhandel
Trondheim

Naiv valghets mot de kristelige demokrater.

En notis i det sosialdemokratiske ukeblad «Vorwärts» hevder at sognepresten i Amorbach ved Würzburg skulle ha tilbudt alle velgerne som stemmer på det kristelig-demokratiske parti en avlat på 300 dager!! Sognepresten erklærer i den forbindelse at påstanden selvfølgelig sanner ethvert grunnlag og bare kan betegnes som en tarvelig og naiv form for valghets.

ØSTERRIKE

Konkordatet med Østerrike står ved makt, sier Paven.

Pave Pius XII har nylig i en samtale med hjelpe-biskop dr. Franz Zak, St. Pøltten, som er sekretær for den øster-

rikske biskopskonferanse, gitt uttrykk for at han venter den østerrikske regjering prinsipielt anerkjenner gyldigheten av konkordatet av 1933. Vatikanet vil ikke kunne se bort fra dette krav. Også for Tysklands vedkommende har høyesteretten i Karlsruhe bekreftet den formelle gyldighet av det tysk-vatikanske konkordat.

Det er biskop Zak selv som fremkommer med disse opplysninger ved sin hjemkomst fra Rom, der han ble mottatt i audiens hos Hans Hellighet. I Rom, uttaler biskopen, er man av den oppfatning at det østerrikske konkordat er folkerettslig intakt. Men så lenge den østerrikske regjering ikke vil anerkjenne dette synspunkt, er Vatikanet heller ikke tilbøyelig til å respektere de bstemmelser i konkordatet som gjelder bispe-

utnevnelser. Bl. a. er biskop Zaks utnevnelse skjedd uten at Vatikanet har vært i kontakt med den østerrikske regjering.

BERGEN

i Nygårdsgt.
ved Eldorado

BERGEN

HOPSDAL & DAHL A/S
Aut. Installatør, Radio-
og Utstyrsforretning
TORNØEGÅRDEN - BERGEN

Snekker KNUDSEN
Nygårdsgaten 40 - Bergen
Telefon 15 847

Hos oss finner De alt i

Undertøy - Sengeutstyr

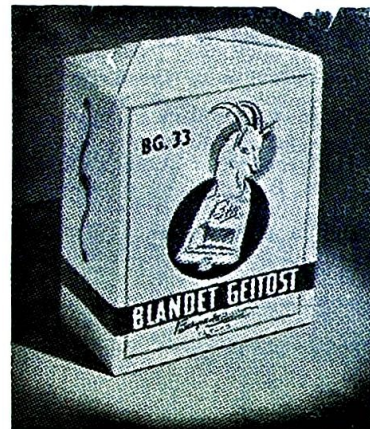
FABRIKUTSALGET A/S

Våre bekjente Schlieren Heiser leveres over hele landet.

JONAS MYHRE
BERGEN

JONAS MYHRE
OSLO

A/S MYHRES MASKININDUSTRI
BERGEN

Bergensmeieriet

K. & J. SOLHEIM
Kjøtt - Pålegg - Delikatesser
Egen Pølsefabrikk
Solheimsgt. 11
Tlf. 99 016 Bergen

Kunststopperiet «Special»

Torvalm. 1 (Harbitz hus) Tlf. 15892

Broderi Service

Hullsøm - Navning - Knapper - Broderier
Klubb- og firmamerker - Oppmasking - Fanajakker monteres

ANTON OLSEN
Murmester

Sølv for
alle
anledninger

Theodor Olsens Efff.
JUVELER SMÅSTRANDGT 4
BERGEN

Konfekt - Sjokolade - Drops
ALLIANCE KONFEKTFORRETNING

Tlf. 11 907 - Nygårdsgt. 1
Bergen

L. ANDERSEN - Bergen

Velassortert engrosforretning i frukt, grønnsaker og poteter.
Import av tørket og hermetisk frukt samt erter i beste kvalitet.
Bergens eldste engrosfirma i bransjen.

DRIKK
Mowinckels
KAFFE *Geisha*
TE

PROTECTOR
A/S
DEN ERFARNE
LEVERANDØR
STEMPEL-SKILT- & ETIKETT-FABRIKK

STEMPLER
av enhver art
SKILT
for ethvert behov

BERGEN

Johan H.
BENTZON A.S
KOLONIAL - VASKEARTIKLER
En gros - Telefon 10106

FLYGEL - PIANO - ORGEL-FABRIKK

Jacob Knudsen

Peter M.
KOLDERUP

Strandgaten 60

Glass - Porselen - Stentøy

A/S BJØRN
Tøsse **MØLLE**

BIRGER MICHELSEN
MALERMESTER
FOSSWINKELSGATE 20
Alltid til tjeneste med overslag
Tlf. 12 443 -- 97 269

Giertsen
i Småstrandgaten

BOKHANDEL BERGEN

Fiskemat Engros
FISKEMATCENTRALEN
Bergen

URMAKER ANTON M. OLSEN
Olav Kyrresgate 1 - Tlf. 13035

Gode kjøtt og pølsevarer fra
J. Aug. Bye & Opdahl's

HARALD MADSEN
Strandgaten 73, Bergen
Kolonial engros
Tlf. 10 415 - 12 359 - 18 528
Sverre Madsen privat tlf. 72 428

FINN KONOW
Blikkenslagerforretning
Grønnesmuget 4 - Marken
Bergen
Tlf. 12 085 - Privat 99 976

SKAL DE BYGGE,
da henvend Dem

til oss om glassarbeidet.

DIDR. ANDERSEN & SØN A/S
Telgr.: Glas Bergen Tel. 15 090

L. W. TORNØE A/S
Papirhandel
Bergen

T. Beyer
BOK-OG PAPIRHANDEL AKSJESELSKAP

Strandgt. 4 - Telefon 15020 - Bergen

A. K. EGGE A/S
Frukt og grønnsaker
En gros

DIDR. MEHN - ANDERSEN
LEGE- og SYKEREKVISITER
Bergen

SVERRE W. MONSEN
Manufakturvarer - Sengeutstyr

JACOB L. BERSTAD
Kontorutstyr
Bergen - Oslo

ERLING KRAGE A/S
PRYD- OG BRUKSKUNST

Bergen
Telefon central 14 110 Telegramadresse: «Kjell»

Eches Farvehandel

NYGÅRDSGT. 4

All slags skadeforsikring

$\frac{1}{8}$ Kr. Madsens Bok- og Papirhandel
BERGEN
Bryggen 5 - Leppen - Telefon 11 482

$\frac{1}{8}$ Smith Sivertsen's
Bakerier & Conditorer

<p>INNBETALINGSKORT er sendt til alle som skylder kontingent. - Vennligst betal snarest! St. Olavs eksp.</p>	<p>OBS! Ved adresseforandringer, vennligst oppgi også den tidligere adresse!</p>	<p>OSLO</p> <p><i>All slags forsikring</i></p> <p>ANTH. B NILSEN & CO'S ASSURANCEBUREAU A/S</p> <p>Rådhusgaten 27, Oslo. Telefon 41 01 10.</p>
<p>OSLO</p> <p>T. S. JACOBSEN</p> <p>BEGRAVELSESBYRÅ</p> <p>Ullevålsv. 1 - Oslo</p> <p>Tlf. 33 23 34 - 33 22 46 Privat 41 64 78 - 69 43 72</p>		<p><i>Blomster for alle anledninger</i></p>
<p>Spesialforretning i RUSTFRITT STÅL for sykehusene</p> <p>KNUT JUUL CHRISTIANSEN</p> <p>Stortingsplass 7 II Tlf. 33 36 24 - Oslo Tlgr.adr.: RUSTFRIKNUT</p>	<p>N. JOHANSEN <i>Bakeri & Konditori</i> Valkyriegt. 1 - Oslo</p>	<p>WISBECH ARTIFISIELL KAFFE Majorstua - Oslo MASKIN- OG ELEKTROTEKNISKE FABRIKKER</p>
<p>Allslags snekkerarbeid utføres REIDAR MYRVOLD Gladsv. 23, Grefsen Tlf. 37 57 68</p>	<p>NORENBERG & CO. A.S.</p> <p>MARGARINFABRIKK</p> <p>OSLO</p> <p>Leverandør av den bekjente «NOCO» margarin</p>	
<p>JOHAN OLSEN & SØNNER</p> <p>Murmester & Entreprenørforretning</p> <p>Etablert 1896</p> <p>Kongensgate 17, Oslo Telefon 42 99 90</p>	<p><i>Wittusen & Jensen a.s</i></p> <p>Trykkeri — Kontorrekvisita — Systemer</p>	
<p>Kongensgate 17, Oslo Telefon 42 99 90</p>	 <p><i>Melitta</i></p> <p>KAFFETRAKTER og ekstra fin snusmalt kaffe gir</p> <p>BEDRE KAFFE DRØYERE KAFFE</p>	<p>Jens J. Andersen</p> <p>OSLO - CENTRALBORD 68 34 00</p> <p>Beste leverandør av KJØTT-FLESK-PØLSEVARER</p>